

Monitieteisen termihankkeen kokous 28. 5. 2015

Termeinä affekti, sympatia ja empatia

Läsnä: Markku Roinila (pj, sihteeri), Lea Laitinen (Suomen kieli, TTP), Kaarina Pitkänen-Heikkilä (Suomen kieli, TTP)

Affekti

Filosofian sivulla on kolme eri määritelmää, joista yksi on yleinen, toinen liittyy tunteeseen ja kolmas fenomenologialle ominaiseen ruumiillisuuteen. Yhteistä näille määritelmille on ajatus mielenliikutuksesta. Pohdittiin kuitenkin sitä, että affekti voi koskea myös eläimiä, jolloin kyse ei ole vain tavallisessa mielessä ihmismielen affektista. Päätettiin muuttaa määritelmä yksi muotoon ”mikä tahansa eläimen tai ihmisen toimintaan vaikuttava yllyke” ja lisätä selitteeseen materiaalia eläinten affekteista. Lisätietoihin voisi lisätä myös viittauksen eläintieteen termisivulle. Fenomenologian osuus sivulla vaatii vielä lisätyöstöä – koordinaattori voi pyytää lisäselvityksiä asiantuntijaryhmältään. Samoin voisi tutkia tarkemmin termin käsitehistoriaa, esimerkiksi antiikin filosofiasta (erityisesti retoriikka) saattaa löytyä lisävalaistusta termin käytölle.

Kirjallisuudentutkimuksen termisivulla on lähinnä vain viittaus filosofian termisivulle. Pyydetään kirjallisuudentutkimuksen koordinaattoria tarkistamaan filosofian termisivun muuttunut sisältö ja miettimään olisiko kirjallisuudentutkimuksessa sellaisia merkityksiä, joita filosofiassa ei ole.

Kielitieteessä on affekti-sivu, mutta osuvampi vastine on affektinen ilmaus, joka on ajan tasalla – lisätään viite tälle sivulle filosofian sivulta.

Todettiin, että affekti-termillä lienee merkitystä sosiaalipsykologialle, esittäville taiteille ja kasvatustieteille. Toivottiin näiden tieteidenalojen luovan termisivun affektille.

Sympatia

Sympatiasta on tällä hetkellä termisivu vain filosofiassa. Sitä voisi kehittää antiikin filosofian suhteen asiantuntijaryhmän avustuksella. Kielitieteeseen voisi tehdä sivun asialle, ja prof. Laitinen lupasi ryhtyä toimeen.

Empatia

Termisivu empatialle on sosiaalipsykologiassa (tyhjä), filosofiassa ja kielitieteessä. Päätettiin tutkia liittyisikö eläinten filosofia empatiaan ja jos näin on, lisätään asiasta jotakin ao. sivun selitteeseen. Sivulle tulisi lisätä myös linkkin intersubjektivisuuteen ja päinvastoin. Filosofian sivulle voisi lisätä myös linkin kielitieteen sivulle.

Kielitieteen sivulla määritelmää voi hiukan yksinkertaistaa ja lisätietojen viittaus ruotsinkieliseen empati-terminiin siirretään lähikäsitteisiin. Poistetaan lähikäsitteistä ”katse”.

Käsitehistoriaa on jo filosofian sivulle, mutta tutkitaan jos sitä on mahdollista laajentaa.

Empatia-termi liittyy moniin muihinkin tieteenaloihin, esille tuotiin esittävät taiteet ja kasvatustieteet. Pyydetään alan vastaavia miettimään sivun luomista empatia-termille.

Seuraava kokous

Seuraava kokous on 4. 6. 4.6. (PR, sali 16, klo 10-12), termeinä kuva ja kauneus. Lähitermeinä voidaan miettiä myös termejä trooppi ja kuvakieli. Koetetaan aktivoida erityisesti filosofian ja estetiikan sekä kirjallisuustieteen edustajia paikalle.